

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 37. Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-
лабораторні дослідження**

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

галузь знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

спеціальність I7 Терапія та реабілітація

освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

форма(и) здобуття освіти денна

Київ-2025 рік

**Інформація про розробника та розгляд і схвалення
робочої програми навчальної дисципліни**

РОЗРОБНИК робочої програми навчальної дисципліни

Доктор медичних наук, доцент

Уляна ЛУЩИК

_____
(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті Навчально-наукового гуманітарного інституту(ННГІ).

Протокол № 1 від 25.08.2025

Завідувач кафедри

Уляна ЛУЩИК

_____
(підпис)

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 8 від 27.08.2025

Голова НМР

Сергій ГУБАРОВ

ЗМІСТ

1	Загальна інформація про навчальну дисципліну.....	4
2	Опис навчальної дисципліни	5
2.1	Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	5
2.2	Міждисциплінарні зв'язки:.....	6
3	Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми.....	7
4	Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми.....	8
5	Структура та обсяг навчальної дисципліни	10
5.1	Тематика семінарських занять	11
5.2	Тематика практичних занять Теми практичних занять	14
5.3	Тематика лабораторних занять	16
5.4	Тематика самостійної роботи здобувачів.....	16
6	Інформація про індивідуальне завдання.....	17
7	Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	19
8	Політика дисципліни	20
9	Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача.....	22
9.1	Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.	22
9.2	Методи контролю та оцінювання	23
9.3	Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.	23
9.4	Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.	26
9.5	Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті	27
10	Рекомендовані джерела інформації	28

1 Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження, ОК37
1.2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова, цикл дисциплін професійної підготовки
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3-й рік навчання, 5-й семестр
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин, в тому числі:	120
● аудиторні години	56
лекції	16
семінари	16
практичні	24
● самостійна робота	64
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	екзамен
1.6. Інформація про консультації	Згідно затвердженого графіка консультацій
1.7. Мова викладання	українська
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	кандидат біологічних наук, доцент Коваленко Вікторія Володимирівна
1.9. Контактна інформація викладача	kovalenko.viktoriiia@tnu.edu.ua

2 Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни.

Навчальна дисципліна «Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти спеціальності І7 Терапія та реабілітація системного розуміння ролі інструментальних і клініко-лабораторних методів у процесі функціонального обстеження пацієнта та планування фізичної терапії.

У межах дисципліни розглядаються сучасні підходи до інструментального оцінювання функціонального стану опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем, а також загальні принципи використання та інтерпретації клініко-лабораторних показників у фізичній терапії. Особлива увага приділяється розмежуванню медичної діагностики та функціонального оцінювання, дотриманню професійних компетенцій фізичного терапевта, питанням безпеки пацієнта та етичним аспектам роботи з результатами обстежень.

Дисципліна забезпечує формування навичок аналізу та узагальнення даних інструментальних і лабораторних досліджень з метою визначення реабілітаційних цілей, моніторингу ефективності фізичної терапії та корекції реабілітаційних втручань. Навчальний матеріал подається у логічній послідовності від загальних принципів функціонального обстеження до комплексної оцінки стану пацієнта.

Навчання здійснюється у формі лекцій, семінарських та практичних занять. Поточний контроль передбачає усне опитування на семінарських заняттях, проміжний контроль — тестування за кожним модулем, підсумковий контроль — екзамен. У процесі вивчення дисципліни здобувачі виконують реферат, презентації та практичні роботи, що забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для професійної діяльності фізичного терапевта.

2.1 Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти спеціальності І7 Терапія та реабілітація системних знань і практичних умінь щодо використання інструментальних методів функціональної діагностики та інтерпретації клініко-лабораторних показників у межах професійної діяльності фізичного терапевта з метою безпечного та ефективного планування, реалізації й корекції реабілітаційних втручань.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення здобувачів з місцем і роллю інструментальних та клініко-лабораторних досліджень у системі фізичної терапії та реабілітації;
- формування розуміння відмінностей між медичною діагностикою та функціональним оцінюванням у діяльності фізичного терапевта;

– набуття знань щодо принципів використання інструментальних методів оцінювання функціонального стану опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем;

– розвиток умінь аналізувати та інтерпретувати результати клініко-лабораторних досліджень у межах професійних компетенцій фізичного терапевта;

– формування навичок комплексного використання результатів обстеження для визначення реабілітаційних цілей, вибору адекватних засобів фізичної терапії та моніторингу їх ефективності;

– забезпечення дотримання принципів безпеки, етики та професійної відповідальності при роботі з інструментальними й лабораторними даними.

Цілями вивчення дисципліни є:

– формування здатності застосовувати інструментальні методи функціонального обстеження та результати клініко-лабораторних досліджень у процесі фізичної терапії;

– розвиток клінічного та функціонального мислення, необхідного для прийняття обґрунтованих реабілітаційних рішень;

– підготовка здобувачів до професійної діяльності у складі мультидисциплінарної команди з урахуванням сучасних вимог до якості та безпеки реабілітаційної допомоги.

2.2 Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити:

ОК 10. Анатомія та фізіологія людини

ОК 13. Біомеханіка та клінічна кінезіологія

ОК 14. Основи фізичної терапії. Вступ до спеціальності

ОК 15. Основи загальної патології та патофізіології

ОК 16. Пропедевтика внутрішніх хвороб

ОК 17. Загальна біохімія та біохімія рухової діяльності

ОК 22. Методи дослідження у фізичній терапії

Постреквізити:

ОК 25. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях нервової системи

ОК 26. Фізична терапія в акушерстві та гінекології

ОК 27. Фізична терапія у педіатрії

ОК 29. Фізична терапія при хірургічних захворюваннях та онкології

ОК 32. Основи спортивної медицини

ОК 33. Організація надання реабілітаційної допомоги особам з особливими потребами

ОК 36. Громадське здоров'я в системі покращення та відновлення здоров'я населення

ОК 38. Організація реабілітаційних заходів постраждалим внаслідок бойових дій

Формат проведення дисципліни

Вивчення дисципліни «Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження» здійснюється у змішаному форматі та передбачає поєднання аудиторної й дистанційної форм навчання з використанням сучасних цифрових освітніх платформ. Навчальний процес організовується у формі лекцій, семінарських та практичних занять.

Лекційні заняття спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо принципів інструментального функціонального обстеження, особливостей використання клініко-лабораторних показників у фізичній терапії, а також ролі об'єктивних методів оцінювання у процесі планування та корекції реабілітаційних втручань. Лекції можуть проводитися в аудиторному або дистанційному форматі з використанням сервісу Google Meet, із застосуванням мультимедійних матеріалів, презентацій та наочних демонстрацій.

Семінарські заняття орієнтовані на обговорення теоретичних положень дисципліни, аналіз результатів інструментальних і клініко-лабораторних досліджень, розбір ситуаційних та клініко-орієнтованих кейсів, а також формування навичок інтерпретації даних у межах професійних компетенцій фізичного терапевта. У межах семінарських занять здійснюється поточний контроль у формі усного опитування, а також захист індивідуальних завдань, зокрема презентацій за темами 1.1 та 1.2.

Практичні заняття мають прикладний характер і спрямовані на формування практичних навичок застосування інструментальних методів функціональної діагностики та оцінювання функціонального стану пацієнта. Практичні завдання (ситуативні кейси) виконуються відповідно до тем 1.3, 1.4, 2.1, 2.2 та 2.3 і передбачають відпрацювання методів вимірювання, функціональних тестів, шкал оцінювання, а також аналіз і інтерпретацію отриманих результатів з урахуванням безпеки та реабілітаційних цілей. Частина практичних занять може проводитися дистанційно з використанням відеодемонстрацій, інтерактивних завдань та навчальних кейсів.

Для організації дистанційної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти використовується платформа Google Classroom, у якій розміщуються навчальні та методичні матеріали, завдання для поточного контролю, тести після кожного модуля, інструкції до практичних робіт і критерії оцінювання.

Поточний контроль знань здійснюється шляхом усного опитування на семінарських заняттях та виконання тестових завдань після завершення кожного модуля. Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі екзамену відповідно до затвердженого навчального плану.

3 Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

ІК1 Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми професійної діяльності фізичного терапевта з відновлення порушених рухових та пов'язаних з ними функцій опорно-рухового апарату,

нервової, серцево- судинної та дихальної систем, які забезпечують активність та участь осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп.

ЗК02. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 08. Здатність спілкуватися іноземною мовою

СК01. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов'язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи.

СК02. Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії.

СК04. Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування) і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю (додаток 1 до Стандарту).

СК06. Здатність, за дорученням фізичного терапевта, здійснювати моніторинг реакцій і стану пацієнтів/клієнтів різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп, під час виконання призначених заходів/тестів, включно з документуванням, звітуванням про отримані результати.

4 Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

Шифр РН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики / методи оцінювання
РН04	Вести професійну документацію.	Лекційні заняття з розглядом вимог до професійної документації у фізичній терапії, практичні заняття з опрацювання прикладів реабілітаційної документації, самостійна робота з навчально-методичними матеріалами.	Усне опитування на практичних заняттях, оцінювання виконання практичних робіт, тестування після модулів, підсумковий екзамен.
РН05	Використовувати прикладне програмне забезпечення та інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності	Лекції з використання цифрових ресурсів у фізичній терапії; підготовка презентації; робота з навчальними	Поточний контроль активності; модульні тести; екзамен

		матеріалами та завданнями у Google Classroom; комунікація через Google Meet	
PH07	Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних і соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати взаємозв'язки між різними елементами.	Лекційні заняття з інтеграцією медико-біологічних і психосоціальних аспектів, практичні заняття з аналізом клінічних ситуацій, самостійне опрацювання фахових джерел.	Усне опитування, тестування, оцінювання реферату та презентації, аналіз результатів виконання практичних робіт.
PH09	Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності	Лекції з принципів доказової фізичної терапії; семінарські заняття з аналізу наукових джерел; самостійна робота над рефератом	Оцінювання реферату; усне опитування; модульні тести; екзамен
PH10	Визначати симптоми, синдроми та описувати обмеження функціонування за класифікаторами	Лекції з клінічної симптоматики та класифікацій; семінарські заняття з аналізу функціональних обмежень; практичні заняття з формування реабілітаційних інтервенцій	Усне опитування; виконання практичних робіт; тестування за модулями; екзамен
PH11	Здатність застосовувати компоненти фізіотерапевтичного обстеження та контролю з використанням інструментальних методів і вимірювальних засобів для визначення порушень функцій, структур організму, рівня активності та участі пацієнта, а також здійснювати аналіз і узагальнення отриманих даних у процесі фізичної терапії.	Лекційні заняття з висвітленням принципів інструментального функціонального обстеження, семінарські заняття з аналізу результатів оцінювання та клініко-орієнтованих ситуацій, практичні заняття з відпрацювання методів вимірювання, функціональних тестів і шкал оцінювання, самостійна робота з навчально-методичними матеріалами.	Усне опитування на семінарських заняттях, тестування після кожного модуля, оцінювання виконання практичних завдань (ситуативних кейсів) за темами 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, аналіз правильності інтерпретації результатів обстеження.
PH18	Оцінювати результати виконання заходів фізичної терапії, використовуючи відповідний інструментарій (згідно додатку 2 до Стандарту), та за потреби,	Лекційні заняття з питань моніторингу результатів фізичної терапії, семінарські заняття з аналізу динаміки функціонального стану пацієнта, практичні	Усне опитування, тестування після кожного модуля, оцінювання презентації, аналіз виконаних практичних

	модифікувати поточну діяльність.	заняття з порівняння результатів первинного та повторного обстеження, самостійна підготовка навчальних матеріалів і презентації.	завдань, підсумковий екзамен.
--	----------------------------------	--	-------------------------------

5 Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма навчання				
	усього годин	у тому числі			
Л		Сем	Пр	СР	
1	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ МЕТОДИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ОБСТЕЖЕННЯ	60	8	8	12	32
Тема 1.1. Інструментальні та лабораторні методи у фізичній терапії як складова професійної діяльності Місце інструментальних і лабораторних досліджень у системі реабілітаційної допомоги. Відмінність між медичною діагностикою та функціональним оцінюванням. Компетенції фізичного терапевта при роботі з результатами обстежень. Значення об'єктивних даних для планування та корекції фізичної терапії	14	2	2	2	8
Тема 1.2. Загальні принципи інструментального функціонального обстеження пацієнта Показники життєдіяльності та функціонального стану. Методи вимірювання, моніторингу та документування. Безпека та етичні аспекти застосування апаратури. Інтерпретація показників у межах професійної відповідальності фізичного терапевта	14	2	2	2	8
Тема 1.3. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану опорно-рухового апарату та нервово-м'язової системи Гоніометрія, динамометрія, функціональні тести, електроміографія. Значення результатів для оцінювання рухових порушень, м'язової сили та витривалості. Використання даних для вибору реабілітаційних втручань	16	2	2	4	8
Тема 1.4. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану нервової системи Оцінювання рефлекторної діяльності, координації, рівноваги, чутливості. Функціональні тести та шкали. Значення інструментальних і тестових методів у фізичній терапії пацієнтів з неврологічними порушеннями	16	2	2	4	8

1	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 2. КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРНІ ПОКАЗНИКИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ	60	8	8	12	32
Тема 2.1. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану серцево-судинної системи Моніторинг частоти серцевих скорочень, артеріального тиску, електрокардіографія, функціональні проби. Інтерпретація результатів для оцінювання толерантності до фізичного навантаження та безпеки фізичної терапії	16	2	2	4	8
Тема 2.2. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану дихальної системи Спірометрія, пікфлоуметрія, пульсоксиметрія, дихальні проби. Значення показників зовнішнього дихання для планування та контролю реабілітаційних програм	16	2	2	4	8
Тема 2.3. Загальні клініко-лабораторні показники та їх інтерпретація у фізичній терапії Загальний аналіз крові та сечі, основні біохімічні показники. Показники запалення, анемії, метаболічних порушень. Обмеження інтерпретації лабораторних даних фізичним терапевтом	14	2	2	2	8
Тема 2.4. Комплексна оцінка результатів інструментальних і лабораторних досліджень у фізичній терапії Поєднання даних клінічного, інструментального та лабораторного обстеження. Формування реабілітаційних цілей. Моніторинг ефективності фізичної терапії та корекція втручань	14	2	2	2	8
РАЗОМ <i>годин</i>	120	16	16	24	64
<i>кредитів</i>	4				
<i>Підсумковий (семестровий) контроль</i>	<i>екзамен</i>				

5.1 Тематика семінарських занять

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
1.	Семінарське заняття 1 Тема 1.1. Інструментальні та лабораторні методи у фізичній терапії як складова професійної діяльності <i>Мета семінарського заняття:</i> поглибити розуміння ролі інструментальних і клініко-лабораторних методів у професійній діяльності фізичного терапевта, сформуванню здатність розмежовувати функціональне оцінювання та медичну діагностику. <i>Зміст семінарського заняття:</i> обговорення місця інструментальних і лабораторних методів у системі фізичної терапії;	2

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	аналіз професійних компетенцій фізичного терапевта при роботі з результатами обстежень; дискусія щодо обмежень і відповідальності фізичного терапевта в інтерпретації діагностичних даних; заслуховування та обговорення навчальних повідомлень за темою	
2.	Семінарське заняття 2 Тема 1.2. Загальні принципи інструментального функціонального обстеження пацієнта <i>Мета семінарського заняття:</i> сформувані цілісне уявлення про принципи проведення інструментального функціонального обстеження та значення об'єктивних показників у фізичній терапії. <i>Зміст семінарського заняття:</i> аналіз основних показників функціонального стану пацієнта; обговорення вимог до безпеки та етичних аспектів використання інструментальних методів; розбір типових помилок при оцінюванні та документуванні результатів обстеження; обговорення прикладів використання інструментальних даних у реабілітаційній практиці	2
3.	Семінарське заняття 3 Тема 1.3. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану опорно-рухового апарату та нервово-м'язової системи <i>Мета семінарського заняття:</i> сформувані здатність аналізувати результати інструментального обстеження опорно-рухового апарату та використовувати їх для обґрунтування реабілітаційних рішень. <i>Зміст семінарського заняття:</i> обговорення можливостей і обмежень інструментальних методів оцінювання рухових функцій; аналіз результатів гоніометрії, динамометрії та функціональних тестів; дискусія щодо інтерпретації показників м'язової сили та рухливості; розбір ситуаційних завдань з практики фізичної терапії	2
4.	Семінарське заняття 4 Тема 1.4. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану нервової системи <i>Мета семінарського заняття:</i> розвинути навички інтерпретації результатів функціонального обстеження нервової системи у межах професійної діяльності фізичного терапевта. <i>Зміст семінарського заняття:</i> обговорення підходів до оцінювання координації, рівноваги та чутливості; аналіз результатів функціональних тестів і шкал оцінювання; дискусія щодо значення отриманих даних для планування фізичної терапії;	2

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	обговорення клініко-орієнтованих прикладів	
5.	Семінарське заняття 5 Тема 2.1. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану серцево-судинної системи Мета семінарського заняття: сформувати розуміння значення інструментальних показників серцево-судинної системи для оцінювання толерантності до фізичного навантаження та безпеки реабілітації. Зміст семінарського заняття: обговорення показників частоти серцевих скорочень і артеріального тиску; аналіз результатів електрокардіографії у межах компетенцій фізичного терапевта; дискусія щодо використання функціональних проб у фізичній терапії; розбір прикладів корекції реабілітаційного навантаження	2
6.	Семінарське заняття 6 Тема 2.2. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану дихальної системи Мета семінарського заняття: розвинути здатність аналізувати показники функції зовнішнього дихання та застосовувати їх у фізичній терапії. Зміст семінарського заняття: обговорення параметрів спірометрії та пульсоксиметрії; аналіз результатів дихальних проб; дискусія щодо значення показників дихальної системи для вибору фізичних вправ; обговорення клінічних ситуацій із реабілітаційної практики	2
7.	Семінарське заняття 7 Тема 2.3. Загальні клініко-лабораторні показники та їх інтерпретація у фізичній терапії Мета семінарського заняття: сформувати вміння інтерпретувати основні клініко-лабораторні показники з урахуванням меж професійної компетенції фізичного терапевта. Зміст семінарського заняття: обговорення значення загального аналізу крові та сечі; аналіз лабораторних ознак запальних і метаболічних змін; дискусія щодо безпеки фізичної терапії при відхиленнях лабораторних показників; розбір практичних прикладів	2
8.	Семінарське заняття 8 Тема 2.4. Комплексна оцінка результатів інструментальних і лабораторних досліджень у фізичній терапії Мета семінарського заняття: узагальнити знання та сформувати здатність комплексно оцінювати результати обстеження для визначення реабілітаційних цілей і моніторингу ефективності фізичної терапії. Зміст семінарського заняття:	2

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	інтеграція результатів інструментальних і клініко-лабораторних досліджень; аналіз динаміки функціонального стану пацієнта; обговорення підходів до корекції реабілітаційних втручань; захист і обговорення рефератів за темою 2.4.	
	Всього	16

5.2 Тематика практичних занять Теми практичних занять

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
1.	<p>Практичне заняття 1 Тема 1.1. Інструментальні та лабораторні методи у фізичній терапії як складова професійної діяльності Мета практичного заняття: сформувати навички визначення інформаційних потреб фізичного терапевта щодо інструментальних і лабораторних даних та коректного використання цих даних у межах професійної компетенції. Зміст практичного заняття: аналіз професійних ситуацій із визначенням, які інструментальні та лабораторні дані необхідні для фізичної терапії; відпрацювання алгоритму «запит/отримання результатів → аналіз → реабілітаційне рішення»; розбір прикладів меж відповідальності фізичного терапевта при роботі з результатами обстежень; оформлення короткого висновку фізичного терапевта за кейсом</p>	2
2.	<p>Практичне заняття 2 Тема 1.2. Загальні принципи інструментального функціонального обстеження пацієнта Мета практичного заняття: набути практичних умінь організувати та проводити базове інструментальне функціональне обстеження з дотриманням вимог безпеки та коректного документування. Зміст практичного заняття: відпрацювання підготовки пацієнта та робочого місця до вимірювань; виконання базових вимірювань життєвих показників і параметрів функціонального стану (у межах доступного обладнання); фіксація результатів у стандартизованій формі; аналіз типових помилок вимірювання та шляхів їх попередження</p>	2
3.	<p>Практичне заняття 3 Тема 1.3. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану опорно-рухового апарату та нервово-м'язової системи Мета практичного заняття:</p>	2

П/н		Кількість годин
		Очна (денна)
	сформувати практичні навички застосування інструментальних методів оцінювання рухливості, м'язової сили та функціональних можливостей опорно-рухового апарату. Зміст практичного заняття: відпрацювання методик гоніометрії та динамометрії; проведення функціональних тестів для оцінювання рухових можливостей; інтерпретація результатів з позицій фізичної терапії; оформлення протоколу обстеження та короткого функціонального висновку	
4.	Практичне заняття 4 Тема 1.4. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану нервової системи Мета практичного заняття: сформувати практичні уміння оцінювання координації, рівноваги, чутливості та моторного контролю з використанням тестів і шкал, релевантних для фізичної терапії. Зміст практичного заняття: виконання тестів на рівновагу та координацію, оцінювання сенсорних функцій; застосування функціональних шкал/тестів для неврологічного профілю; аналіз результатів і визначення функціональних проблем; формулювання реабілітаційних цілей на основі отриманих даних	2
5.	Практичне заняття 5 Тема 2.1. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану серцево-судинної системи Мета практичного заняття: набути навичок моніторингу основних показників серцево-судинної системи та їх використання для оцінювання безпеки і дозування фізичного навантаження. Зміст практичного заняття: вимірювання частоти серцевих скорочень і артеріального тиску, оцінювання їх змін у спокої та після навантаження; ознайомлення з принципами інтерпретації ЕКГ-даних у межах компетенцій фізичного терапевта; розбір ситуаційних задач щодо протипоказань/застережень до навантаження; документування результатів моніторингу	4
6.	Практичне заняття 6 Тема 2.2. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану дихальної системи Мета практичного заняття: сформувати практичні навички оцінювання функції зовнішнього дихання та контролю оксигенації для забезпечення безпечного проведення фізичної терапії. Зміст практичного заняття: виконання вимірювань за допомогою пульсоксиметрії та (за наявності) спірометрії/підфлоуметрії;	4

П/н		Кількість годин
		Очна (денна)
	проведення дихальних проб і оцінювання реакції на навантаження; інтерпретація показників для вибору інтенсивності та обсягу вправ; оформлення висновку щодо безпеки навантаження	
7.	Практичне заняття 7 Тема 2.3. Загальні клініко-лабораторні показники та їх інтерпретація у фізичній терапії Мета практичного заняття: сформулювати вміння аналізувати базові клініко-лабораторні показники та враховувати їх при плануванні фізичної терапії і оцінюванні ризиків. Зміст практичного заняття: аналіз прикладів результатів загального аналізу крові та сечі; визначення лабораторних ознак, що можуть впливати на безпеку навантаження (ознаки запалення, анемії, дегідратації тощо); розбір кейсів щодо корекції плану фізичної терапії з урахуванням лабораторних даних; формулювання рекомендацій щодо моніторингу стану пацієнта	4
8.	Практичне заняття 8 Тема 2.4. Комплексна оцінка результатів інструментальних і лабораторних досліджень у фізичній терапії Мета практичного заняття: узагальнити практичні навички комплексного аналізу інструментальних і лабораторних даних для постановки реабілітаційних цілей і оцінювання ефективності втручання. Зміст практичного заняття: інтеграція даних інструментального та лабораторного обстеження на основі комплексного кейсу; визначення функціональних проблем і пріоритетів фізичної терапії; планування моніторингу та критеріїв ефективності; підготовка короткого підсумкового висновку та обговорення рішень	4
	Всього	24

5.3 Тематика лабораторних занять

Лабораторні заняття програмою не передбачені.

5.4 Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин
1	Тема 1.1. Інструментальні та лабораторні методи у фізичній терапії як складова професійної діяльності	Самостійне опрацювання лекційного матеріалу; систематизація понять інструментального та функціонального обстеження; підготовка презентації за темою та її	8

		представлення на семінарському занятті	
2	Тема 1.2. Загальні принципи інструментального функціонального обстеження пацієнта	Опрацювання навчальних і фахових джерел; аналіз вимог до проведення інструментального обстеження та безпеки пацієнта; підготовка презентації за темою та участь в обговоренні	8
3	Тема 1.3. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану опорно-рухового апарату та нервово-м'язової системи	Самостійне опрацювання методичних матеріалів; аналіз методів оцінювання рухливості та м'язової сили; виконання практичної роботи з інтерпретації результатів обстеження	8
4	Тема 1.4. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану нервової системи	Опрацювання навчальної літератури; узагальнення інформації щодо тестів і шкал оцінювання нервової системи; виконання практичної роботи та підготовка до усного опитування	8
5	Тема 2.1. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану серцево-судинної системи	Самостійне опрацювання матеріалів щодо моніторингу серцево-судинних показників; виконання практичної роботи з аналізу функціональних проб; підготовка до семінарського заняття	8
6	Тема 2.2. Інструментальні методи оцінювання функціонального стану дихальної системи	Опрацювання методичних матеріалів з оцінювання функції зовнішнього дихання; аналіз прикладів застосування інструментальних методів; виконання практичної роботи з інтерпретації показників	8
7	Тема 2.3. Загальні клініко-лабораторні показники та їх інтерпретація у фізичній терапії	Самостійне опрацювання навчальних джерел; аналіз прикладів клініко-лабораторних показників; виконання практичної роботи з оцінювання ризиків для фізичної терапії	8
8	Тема 2.4. Комплексна оцінка результатів інструментальних і лабораторних досліджень у фізичній терапії	Самостійний аналіз прикладів інструментальних і лабораторних даних; узагальнення результатів функціонального обстеження; підготовка та написання реферату за темою	8
		Всього	64

6 Інформація про індивідуальне завдання

Робочою програмою дисципліни «Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження» передбачено виконання індивідуальних навчальних завдань як складової поточного контролю знань здобувачів вищої освіти. Індивідуальні завдання спрямовані на поглиблення і систематизацію теоретичних знань, формування практичних умінь використання інструментальних методів функціонального

обстеження, розвиток клінічного мислення та здатності інтерпретувати результати інструментальних і клініко-лабораторних досліджень у межах професійних компетенцій фізичного терапевта.

Індивідуальні навчальні завдання реалізуються у формі практичних робіт, презентацій та реферату відповідно до змісту навчальних модулів і тем дисципліни. Виконання завдань здійснюється під час семінарських і практичних занять, а також у межах самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Результати виконання індивідуальних завдань враховуються під час поточного контролю та підсумкового оцінювання з дисципліни.

6.1 Практичні завдання (ситуативні кейси)

Практичні завдання виконуються відповідно до тем 1.3, 1.4, 2.1, 2.2 та 2.3 і передбачають виконання таких завдань:

1. Аналіз результатів інструментального оцінювання рухливості суглобів та визначення функціональних обмежень пацієнта.
2. Оцінювання м'язової сили та витривалості з використанням інструментальних і тестових методів та інтерпретація отриманих показників.
3. Виявлення порушень рухових функцій і компенсаційних механізмів на основі результатів функціонального обстеження.
4. Моніторинг показників серцево-судинної системи та оцінювання толерантності пацієнта до фізичного навантаження.
5. Аналіз показників функціонального стану дихальної системи та визначення обмежень і застережень щодо фізичної терапії.
6. Інтерпретація результатів функціональних проб та інструментальних вимірювань у межах професійної компетенції фізичного терапевта.
7. Узагальнення результатів інструментального обстеження та формування функціонального висновку фізичного терапевта.
8. Оцінювання динаміки функціонального стану пацієнта за результатами повторних вимірювань.
9. Аналіз ефективності фізіотерапевтичних втручань на основі даних контролю та моніторингу.
10. Формулювання пропозицій щодо корекції реабілітаційного плану з урахуванням отриманих результатів.

6.2 Орієнтовні теми рефератів

1. Комплексна інтерпретація результатів інструментальних і клініко-лабораторних досліджень у фізичній терапії.
2. Роль інструментальних методів функціональної діагностики у визначенні реабілітаційних цілей.
3. Значення клініко-лабораторних показників для безпеки та ефективності фізичної терапії.
4. Інтеграція результатів обстеження у процесі планування та корекції фізіотерапевтичних втручань.
5. Моніторинг функціонального стану пацієнта як складова оцінювання ефективності фізичної терапії.

6.3 Орієнтовні теми презентацій

1. Інструментальні та клініко-лабораторні методи у фізичній терапії: роль і значення у професійній діяльності.
2. Межі використання інструментальних і лабораторних даних у діяльності фізичного терапевта.
3. Загальні принципи інструментального функціонального обстеження пацієнта.
4. Безпека та етичні аспекти застосування інструментальних методів у фізичній терапії.
5. Значення об'єктивних показників для планування та корекції реабілітаційних втручань.

7 Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

Забезпечення освітнього процесу з дисципліни «Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження» здійснюється із використанням комплексу матеріально-технічних, інформаційних та цифрових ресурсів, необхідних для формування теоретичних знань і практичних умінь з інструментального функціонального обстеження у фізичній терапії.

Матеріально-технічне забезпечення дисципліни включає навчальні аудиторії, оснащені мультимедійними засобами навчання, комп'ютерною технікою, проекційним обладнанням та засобами візуалізації навчального матеріалу. Для проведення практичних занять використовуються вимірювальні та інструментальні засоби, що застосовуються у фізичній терапії для оцінювання рухових функцій, функціонального стану серцево-судинної, дихальної та нервової систем, а також допоміжні засоби для відпрацювання навичок функціонального обстеження.

Інформаційне забезпечення дисципліни охоплює навчально-методичні матеріали кафедри, робочі конспекти лекцій, презентаційні матеріали, методичні рекомендації до семінарських і практичних занять, завдання для самостійної роботи та індивідуальні навчальні завдання. У навчальному процесі використовуються чинні нормативні документи, професійні стандарти та класифікатори, що регламентують діяльність у сфері фізичної терапії та реабілітації.

Цифрове забезпечення реалізується шляхом використання освітньої платформи Google Classroom для організації навчального контенту, розміщення навчальних матеріалів, завдань, тестів проміжного контролю та забезпечення зворотного зв'язку зі здобувачами вищої освіти. Для проведення дистанційних занять, консультацій і обговорень застосовується сервіс Google Meet. Додатково використовуються електронні освітні ресурси, наукові та фахові публікації з відкритим доступом, а також мультимедійні навчальні матеріали, що сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Для проведення навчальних занять з дисципліни «Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження» використовуються:

- ростомір медичний підлоговий Aton РМ-П для визначення антропометричних показників під час функціонального обстеження пацієнта;
- рулетка спортивна (стрічка мірна) геодезична Star Brand для вимірювання лінійних параметрів тіла, окружностей сегментів та оцінювання змін у динаміці;
- степ-платформа Generation Fitness для проведення функціональних проб і тестів толерантності до фізичного навантаження;
- балансувальна платформа кільце SNS для оцінювання рівноваги, координації та постуральної стабільності під час функціонального обстеження нервової та опорно-рухової систем;
- м'ячі для фітнесу FitGo (650 мм) для виконання функціональних тестів у різних вихідних положеннях;
- обважнювачі-манжети для рук і ніг Zelart та FitGo для дозованих навантажувальних проб і оцінювання м'язової сили та витривалості;
- медболи IronMaster та Record Medicine Ball для функціонального тестування сили, витривалості та координації рухів;
- набір гантелей PowerPlay Fitness Dumbbells для виконання стандартизованих силових тестів;
- ролер для ходьби 4Fizio для оцінювання координації рухів і параметрів ходи;
- балансувальні та напівсферичні платформи EasyFit для проведення тестів на стабільність і контроль положення тіла;
- анемометр Skywatch Wind для демонстрації принципів вимірювання параметрів повітряного потоку та аналізу дихальної функції у межах навчального моделювання;
- планшет дзеркальної терапії Норма-Трейд для вивчення принципів нейрофункціонального оцінювання та аналізу сенсомоторних порушень.

Зазначене обладнання забезпечує можливість опрацювання тем навчальної дисципліни, виконання практичних робіт за темами 1.3, 1.4, 2.1, 2.2 та 2.3, формування навичок інструментального функціонального обстеження, інтерпретації результатів вимірювань і використання об'єктивних показників у процесі фізичної терапії.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Робоча програма навчальної дисципліни
- 2) Силабус дисципліни
- 3) Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять та самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі,

8 Політика дисципліни

Положення	Зміст
------------------	--------------

Політика щодо академічної доброчесності	У межах вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, що передбачають самостійне виконання всіх видів навчальних робіт. Подані результати мають відображати особистий рівень засвоєння теоретичного матеріалу та сформованість практичних умінь з інструментального функціонального обстеження. Порухення вимог академічної доброчесності, зокрема плагіат, фабрикація або використання чужих матеріалів без належного посилання, тягне за собою академічну відповідальність згідно з внутрішніми нормативними документами Університету.
Використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни	Допускається обмежене використання інструментів штучного інтелекту як допоміжного засобу для уточнення термінології, попереднього структурування інформації або формування загального бачення теми. Матеріали, отримані з використанням таких інструментів, повинні бути самостійно опрацьовані, критично осмислені та адаптовані до змісту дисципліни. Подання результатів роботи без власного аналізу не допускається.
Використання матеріалів з джерел відкритого доступу	Під час виконання навчальних завдань дозволяється використання матеріалів з відкритих інформаційних ресурсів за умови обов'язкового зазначення джерел і дотримання правил академічного цитування. Запозичені матеріали мають бути інтегровані у власний аналіз та використані з урахуванням змісту й цілей дисципліни. Відповідальність за коректність використання джерел несе здобувач вищої освіти.
Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології	Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися етичних норм, принципів професійної поведінки та взаємної поваги. Під час навчальних занять і виконання завдань комунікація має здійснюватися у коректній і толерантній формі з урахуванням професійних стандартів фізичної терапії та поваги до гідності інших осіб.
Відвідування	Відвідування лекційних, семінарських і практичних занять є важливою умовою досягнення програмних результатів навчання. У разі пропуску занять з поважних причин здобувач вищої освіти зобов'язаний узгодити з викладачем порядок опрацювання та відпрацювання пропущеного навчального матеріалу.
Дедлайни	Навчальні завдання виконуються і подаються у строки, визначені робочою програмою дисципліни та викладачем. Недотримання встановлених дедлайнів без поважних причин може призвести до зниження оцінки або незарахування відповідного виду роботи.
Визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни	Результати навчання, здобуті в інших закладах вищої освіти або в межах програм академічної мобільності, можуть бути визнані та перезараховані за умови їх відповідності програмним результатам навчання дисципліни та чинним нормативним документам Університету.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Результати навчання, здобуті у процесі неформальної або інформальної освіти, можуть бути зараховані за умови підтвердження досягнення визначених програмних результатів навчання та відповідно до внутрішніх процедур Університету (платформи: Physiopedia Plus, Академія НСЗУ, Prometheus)
Порядок відпрацювання пропущених занять	Матеріал занять, пропущених з поважних причин, опановується шляхом виконання індивідуальних, практичних або аналітичних завдань у формах і строки, погоджені з викладачем, з урахуванням тематики пропущеного заняття.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до затверджених критеріїв і процедур, що забезпечують прозорість, об'єктивність та відповідність результатів навчання вимогам освітньої програми і стандарту вищої освіти.

9 Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

9.1 Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.

Підсумковий контроль з дисципліни «Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження» проводиться у формі екзамену відповідно до навчального плану та вимог освітньої програми підготовки фахівців зі спеціальності І7 Терапія та реабілітація.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється поетапно впродовж семестру та охоплює поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль реалізується під час лекційних, семінарських і практичних занять, а також у процесі виконання завдань самостійної та індивідуальної роботи. Його метою є перевірка рівня засвоєння теоретичних основ інструментальної функціональної діагностики, сформованості практичних умінь використання методів оцінювання функціонального стану пацієнта та здатності аналізувати отримані результати у професійно орієнтованих ситуаціях.

У межах поточного контролю застосовуються усне опитування на семінарських заняттях, оцінювання результатів виконання практичних завдань за темами 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, перевірка презентацій за темами 1.1 та 1.2, оцінювання реферату за темою 2.4, а також тестовий контроль після завершення кожного навчального модуля. Результати виконання всіх видів навчальної діяльності враховуються при формуванні загальної семестрової оцінки з дисципліни.

Здобувач вищої освіти, який за результатами поточного та підсумкового контролю не набрав мінімально необхідної кількості балів (60 балів),

вважається таким, що не виконав вимоги навчальної дисципліни, і має академічну заборгованість у порядку, визначеному нормативними документами Університету.

9.2 Методи контролю та оцінювання

Контроль і оцінювання результатів навчання з дисципліни «Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження» здійснюються з використанням комплексу взаємопов'язаних методів, спрямованих на перевірку теоретичної підготовки, рівня сформованості практичних навичок та здатності інтерпретувати дані інструментальних і клініко-лабораторних досліджень у фізичній терапії.

Основними методами контролю є усне опитування під час семінарських і практичних занять, перевірка та оцінювання виконання практичних робіт, аналіз і захист презентацій, оцінювання рефератів, а також програмований контроль у формі тестування після кожного навчального модуля. Під час практичних занять особлива увага приділяється правильності застосування методів функціонального обстеження, логічності та обґрунтованості висновків, а також здатності здобувачів використовувати результати оцінювання для прийняття рішень у межах фізіотерапевтичного процесу.

Поєднання різних методів контролю забезпечує системне та об'єктивне оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, дозволяє простежити динаміку формування програмних результатів навчання та оцінити рівень готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності у сфері фізичної терапії та реабілітації.

9.3 Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з дисципліни «Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження» здійснюється комплексно та враховує результати виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою. Оцінювання спрямоване на визначення рівня засвоєння теоретичних положень, сформованості практичних умінь застосування інструментальних і лабораторних методів, а також здатності аналізувати й інтерпретувати отримані результати у контексті професійної діяльності фізичного терапевта.

Оцінювання захисту презентацій та реферату

1 бал нараховується у разі виконання завдання відповідно до теми, однак матеріал подано описово, без достатнього аналітичного опрацювання; структура роботи є спрощеною; спостерігаються неточності у використанні професійної термінології; під час захисту здобувач демонструє поверхове розуміння матеріалу та потребує допомоги викладача.

2 бали нараховуються у разі ґрунтового та повного розкриття теми; матеріал подано логічно, послідовно й відповідно до завдань дисципліни; використано коректну фахову термінологію; структура роботи є чіткою та впорядкованою; під час захисту здобувач аргументовано відповідає на запитання та демонструє розуміння практичного значення розглянутих питань для фізичної терапії.

Оцінювання усних відповідей під час семінарських занять

1 бал нараховується за відповідь, що відображає базове орієнтування в темі, але є неповною, недостатньо аргументованою або містить окремі логічні чи термінологічні неточності.

2 бали нараховуються за повну, послідовну та аргументовану відповідь, у якій правильно розкрито основні поняття теми; здобувач демонструє аналітичне мислення, вміння робити висновки та коректно використовує професійну термінологію.

Оцінювання доповнень до відповідей під час опитування

1 бал нараховується за коротке доповнення, що уточнює окремі аспекти теми або наводить приклад без глибокого аналізу.

2 бали нараховуються за змістовне доповнення, яке логічно розширює основну відповідь, розкриває причинно-наслідкові зв'язки та поглиблює розуміння навчального матеріалу.

Критерії оцінювання практичних завдань (ситуативних кейсів)

Оцінювання практичних робіт здійснюється з урахуванням повноти виконання завдань, правильності застосування інструментальних і функціональних методів, обґрунтованості висновків та рівня самостійності здобувача під час виконання і захисту роботи.

4 бали нараховуються у разі повного та самостійного виконання практичної роботи; усі завдання відповідають темі заняття; методи функціонального оцінювання застосовано правильно; результати коректно проаналізовано та інтерпретовано; здобувач упевнено захищає роботу, логічно пояснює послідовність дій і аргументовано відповідає на запитання.

3 бали нараховуються у разі загалом правильного виконання практичної роботи з окремими неточностями у застосуванні методів або формулюванні висновків; основна логіка роботи збережена; здобувач здатний пояснити ключові етапи виконання та відповісти на більшість запитань.

2 бали нараховуються у разі часткового виконання завдань або наявності помилок, що впливають на повноту аналізу отриманих результатів; висновки є недостатньо обґрунтованими; під час захисту здобувач відчуває труднощі з поясненням виконаних дій.

1 бал нараховується у разі неповного виконання практичної роботи або наявності суттєвих помилок у застосуванні інструментальних методів; результати подано фрагментарно; здобувач не може обґрунтувати прийняті рішення та продемонструвати розуміння виконаної роботи.

Критерії оцінювання презентації, доповідей, рефератів, схем

Таблиця 5

Критерії оцінювання презентації, реферату

Кількість балів	Мета	Висновки	Ключові положення	Структура
3 бали	Мета роботи чітко сформульована та безпосередньо пов'язана з використанням інструментальних і клініко-лабораторних методів у фізичній терапії; зміст повністю відповідає темі та демонструє усвідомлення ролі діагностичних даних у реабілітаційному процесі	Висновки є логічними, узагальнюють основні результати роботи та відображають здатність інтерпретувати діагностичну інформацію з позицій фізичної терапії	Основні положення викладені чітко, послідовно та аргументовано; розкривають практичну значущість теми для оцінювання функціонального стану пацієнта	Робота має чітку, логічно вибудовану структуру; матеріал подано послідовно, з дотриманням внутрішньої логіки викладу
2 бали	Мета роботи загалом відповідає темі, однак її зв'язок із практичними завданнями фізичної терапії розкрито не повністю або поверхово	Висновки сформульовані, але частково носять описовий характер і потребують глибшого обґрунтування або конкретизації	Ключові положення визначені, однак окремі з них подані без належної аргументації або логічного зв'язку між собою	Загальна структура роботи збережена, проте можливі порушення послідовності викладу або нерівномірне висвітлення окремих розділів
1 бал	Мета сформульована нечітко або не узгоджується зі змістом роботи; зв'язок з інструментальною діагностикою у фізичній терапії є формальним	Висновки мають загальний характер, слабо пов'язані з поданим матеріалом або не відображають результатів опрацювання теми	Ключові положення подані фрагментарно, не забезпечують цілісного розуміння теми та її практичного значення	Структура роботи є непослідовною або фрагментарною, що ускладнює сприйняття навчального матеріалу

9.4 Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять

		Поточне оцінювання та самостійна робота									ПТ	ДБ	Е	
		Модуль 1					Модуль 2							
1.1	1.2	1.3	1.4	тест	2.1	2.2	2.3	2.4	тест					
	5	7	6	6	6	4	6	6	5	6	57	3	40	
Розподіл балів за видами діяльності:														
УО		2	2	2			2	2			10			
Р									3		3			
П	3	3									6			
З	2	2							2		6			
ПР			4	4		4	4	4			20			
		24 бали				30 балі								
		Загальна рейтингова оцінка									100			

Умовні позначення, що використовуються в таблиці:

ДБ – додаткові бали

ПТ – підсумок по темах та СР

Е - екзамен

УО – усне опитування на практичному занятті

Р – написання реферату

П – створення презентації

З – захист презентації, реферату на практичному занятті

ПЗ(СК) – виконання практичного завдання (ситуативного кейсу)

Розподіл балів за видами діяльності

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Усне опитування на практичних заняттях	2	5	10	екзамен
Підготовка презентацій	3	2	6	
Підготовка рефератів	3	1	3	
Практичне завдання (ситуативний кейс)	4	5	20	
Захист рефератів, презентацій на практичних заняттях	2	3	6	
Тестування	6	2	12	
Додаткові бали за участь в студентських конференціях, круглих столах, тощо	3	1	3	
Разом			60	40

Критерії оцінювання екзамену

40–35 балів – здобувач вищої освіти демонструє глибоке, системне та цілісне розуміння змісту дисципліни, чітко орієнтується у видах і можливостях інструментальних та клініко-лабораторних методів

функціональної діагностики, логічно вибудовує відповідь та коректно використовує професійну термінологію. Здобувач аргументовано обґрунтовує вибір методів оцінювання функціонального стану пацієнта, впевнено інтерпретує отримані показники з урахуванням клінічного контексту та демонструє здатність застосовувати результати обстеження для прийняття рішень у фізичній терапії.

34–25 балів – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, правильно відтворює основні положення дисципліни, характеризує базові інструментальні та лабораторні методи обстеження і контролю функціонального стану пацієнта. Водночас відповідь є недостатньо розгорнутою, аргументація вибору методів або інтерпретації результатів подана частково, можливі окремі неточності у формулюваннях чи логіці викладу.

24–10 балів – здобувач вищої освіти має фрагментарні знання з дисципліни; відповідь є непослідовною та поверховою, допускаються істотні помилки у визначеннях і характеристиці методів функціональної діагностики. Простежується недостатнє розуміння взаємозв'язку між результатами інструментальних і клініко-лабораторних досліджень та їх значенням для подальших фізіотерапевтичних рішень.

9 балів і менше – здобувач вищої освіти демонструє низький рівень підготовки; відповідь не відображає розуміння основних понять, принципів і завдань дисципліни, є неструктурованою та некоректною за змістом. Допущені помилки свідчать про відсутність сформованих професійних знань і неспроможність застосовувати інструментальні та клініко-лабораторні методи у діяльності фізичного терапевта.

9.5 Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів		Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок

D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів		Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10 Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Коваленко В.В., Юденко О.В., Джигун Л.М., Томіч Л.М., Добровольська Н.А./ Психологічна складова комплексної реабілітації ветеранів війни засобами адаптивного спорту та кінезіології/ Наукові інновації та передові технології (Серія «Педагогіка») – 2025 - № 11(51) 2025 с. 1918-1927 [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-11\(51\)-1918-1927](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-11(51)-1918-1927)
2. Коваленко В.В./ Наукові інновації та передові технології (Серія «Педагогіка») – 2025 - № 11(51) 2025 с. 1918-1927
3. Туманська Н. В. Нордіо О.Г, Кічангіна Т.М. Методи променевої діагностики: навчальний посібник для студентів. Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. 143 с.
4. Фізичні методи обстеження хворого (пальпація, перкусія, аускультация) / В. В. Сиволап З. Ю. Григор'єва, О. І. Олійник та ін. Запоріжж: ЗДМУ, 2015. 62 с.
5. Катамадзе С. Н., Ситіна І. В. Сучасні методи діагностики в клініці внутрішніх хвороб та їх
6. етичні аспекти Матеріали 8-ї студентської конференції (28 листопада 2018) м. Харків Харківський національний медичний університет 2018. С. 20-23.
7. Мальцева О. Б., Ляховець Л. О. Функціональна та клініко-лабораторна діагностика: Методична розробка для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Ужгород, ТОВ «Прінтлайн», 2021. 48 с.
8. Мальцева О. Б., Ляховець Л. О. Обстеження суглобів, особливості діагностики в нормі та при патології. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Ужгород, ТОВ «Прінтлайн», 2025. 94 с.

Додаткова література

1. Михайловська Н. С., Лісова О. О., Міняйленко Л.Є. Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях сечовидільної системи:

навч.-метод. посіб. до практ. занять та самостійної роботи студентів VI курсу з дисципліни «Загальна практика - сімейна медицина». Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. 148 с.

2. Ковальський О. В., Мечев Д. С., Данилевич В. П. Радіологія. Променева терапія. Променева діагностика: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації. Вінниця : Нова книга, 2017. 512 с.
3. Мальцева О. Б., Ляховець Л. О. Функціональна та клініко-лабораторна діагностика : навчальний посібник, м. Ужгород : ТОВ «Прінтлайн», 2022. – 213 с.

Інформаційні ресурси.

1. Всеукраїнське об'єднання фізичних терапевтів (Ukrainian Physical Therapy Association) — офіц. сторінка організації з професійними ресурсами та рекомендаціями. — Режим доступу: <https://www.facebook.com/uptaua/> Facebook
2. Електронний каталог підручників медичного спрямування – Scientific Medical Library (у т.ч. підручники з фізичної терапії). — Режим доступу: <https://sites.google.com/view/scientific-medical-library/електронні-ресурси/підручники-і-навчальні-посібники>
3. Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини (наукові статті та огляди за темами фізичної терапії). — Режим доступу: <https://uaomt.org/files/jorn1.pdf> uaomt.org